

A Fővárosi Ítéltábla a Kosik Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kosik Barbara pártfogó ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a dr. Madej Ferenc ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. április 9. napján meghozott 24.P.25.064/2013/10. számú ítélete ellen a felperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját teljes egészében, valamint a 80.000 (Nyolcvanezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

felperes neve (született **születési dátum**, an. **Zs.M.**) felperes 2007. augusztus 6. napján az **Á.** Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben előterjesztett kérelmében nemdohányzó zárkában kérte elhelyezését. 2007. augusztus 22. napján a büntetés-végrehajtási intézet a felperes dohányzó zárkában való elhelyezéséről rendelkezett. A felperes 2007. szeptember 4. napján parancsnoki kihallgatást kért, ennek alkalmával az elhelyezését nem sérelmezte, összbüntetésbe foglalással kapcsolatos kérelmet terjesztett elő. 2007. szeptember 10. napjától felperes az alperesi büntetés-végrehajtási intézet fogvatartottja. 2007. szeptember 10. napjától 2008. május 20. napjáig dohányzó, majd nemdohányzó zárkában került elhelyezésre. 2008. május 22. napján felperes betegszobára került, majd 2008. augusztus 6. napjától a 102., 2008. november 28. napjától a 303. zárkában tölti szabadságvesztés büntetését. 2009. április 12. napján alperes tájékoztatta felperest, hogy elhelyezése nemdohányzó zárkában technikai okokból nem lehetséges. Felperes ekkor akként nyilatkozott, hogy dohányzó zárkában való elhelyezéséhez hozzájárul.

Felperes keresetében 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, annak 2007. szeptember 9. napjától a Ptk. 301. § szerinti késedelmi kamata megfizetésére, perköltség viselésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy alperesi intézetben kérésével ellentétben 2007. szeptember 9. napja és 2008. május 20. napja között nem dohányzó létére, dohányzó zárkában, dohányzó elítéltek között helyezték el. Sérelmezte azt is, hogy a nemdohányzó betegszobájában való tartózkodása idején is dohányzó elítéltekkel együtt helyezték el. Vitatta, hogy 2007. augusztus 22. napján kérelmezte volna a dohányzó zárkában való elhelyezését. Állította, hogy a nyilatkozaton szereplő aláírás nem tőle származik. Egészségét a dohányzó zárkában való elhelyezés megrendítette, a mai napig fullad és köhög. A dohányos személyek között töltött hosszabb idejű tartózkodása egészségromlást okozott a tüdejében. Azóta képtelen dohányzó

személyek között maradni, illetve ilyen személyek között való tartózkodása esetén felsőtestén bőrelváltozások keletkeznek. Megromlott egészségi állapota miatt kénytelen rendszeres orvosi vizsgálatokra járni és gyógyszereket szedni. Kérte igazságügyi orvosszakértő kirendelését annak megállapítása érdekében, hogy alperesi jogellenes magatartás miatt egészsége károsodott. Az igazságügyi írásszakértő véleményét nem fogadta el. Új szakértő kirendelését nem kérte, azonban érvelése szerint az csak nagy valószínűség szintjén tesz megállapításokat.

Alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását, felperes perköltségben való marasztalását kérte. Kifejtette, hogy a felperes dohányzó zárkában történő elhelyezése a 2007. augusztus 22-én kelt saját kezűleg írt és aláírt kérelme alapján történt. A perbeli időszakban a dohányzó zárkában történt elhelyezésével kapcsolatban a felperes írásbeli panasszal nem élt. Erre figyelemmel jogellenes magatartás hiányában a kereset jogalapját vitatta. Előadta, hogy az alperesi intézet dohányzó betegszobával nem rendelkezik, a betegszoba-körlet részén kijelölt dohányzóhely nem található.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 127.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a 900.000 forint kereseti illetéket és a 123.444 forint szakértői költséget az állam viseli. Az ítélet indokolásában a Ptk. 75. § (1) és (3) bekezdése, 84. § (1) bekezdés e) pontja, 339. és 349. § (1) bekezdése, illetve a 17/1999. (XI.18.) IM rendelet 4. § alapján megállapította, hogy a kereset nem alapos. A felek között nem volt vitás, hogy a kereset tárgyává tett időszak 2007. szeptember 9. és 2008. május 20. napja közötti intervallum, amikor felperes elhelyezése dohányzó zárkában történt. Kifejtette, hogy az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felperes dohányzó zárkában történő elhelyezésére hozzájárulásával került sor. Álláspontja szerint alperes ennek eleget tett, becsatolta a felperes személyi iratanyagát, amely több felperesi nyilatkozatot is tartalmazott a dohányzási szokásairól. A 2007. augusztus 6. napján kelt feljegyzés szerint felperes nem dohányzik és nemdohányzó elhelyezését kérte. 2007. augusztus 22. napján akként nyilatkozott, hogy kéri a dohányzó zárkában való elhelyezést, majd 2008. augusztus 22. napján és 2008. október 13-án kelt nyilatkozatában dohányzási szokásait ismét megváltoztatta és a nemdohányzó zárkában kérte az elhelyezést. Rámutatott, hogy perbeli időszakban a 2007. augusztus 22. napján kelt nyilatkozat bír relevanciával. Felperes ugyan vitatta, hogy ilyen tartalmú kérelmet valaha írt volna, azonban a perben kirendelt igazságügyi szakértői intézet véleményében megállapította, hogy a vizsgált iratokon található kérdéses aláírásokat ugyanaz a személy, nagy valószínűséggel felperes neve írta alá. Rámutatott, hogy bár a szakértő részére a kérdéses irat csak másolati formában állt rendelkezésre, az csak bizonyos részvizsgálatok - kéznyomás, technikai hamisításra vonatkozó vizsgálatok - elvégzését nem tette lehetővé. Mivel azonban a megvizsgált aláírásminták nagy többségét eredetiben vizsgálta, azonosítási sajátosságai feltárhatóak voltak, így a kérdéses aláírás és a kérelem szövegezésének eredetiségére is nagy valószínűséggel válasz volt adható. A fentiek alapján kellően bizonyítotttnak ítélte, hogy felperes hozzájárult a dohányzó zárkában történő elhelyezéséhez, erre figyelemmel az alperes terhén jogellenes magatartás nem volt megállapítható. Érvelése szerint felperes sem állította, de nem is bizonyította, hogy elhelyezése ellen panasszal élt volna. 2008. augusztus 22. és 2008. október 13. napján kelt időpontban pedig már nemdohányzó helyiségben volt. A betegszobával összefüggésben felperes sem állította, hogy azokban a dohányzás megengedett.

Az ítélet ellen felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, felperes keresetének helyt adást, valamint kérte az alperest a perköltség viselésére kötelezni. Amennyiben az ítélőtábla erre nem lát lehetőséget, úgy kérte, hogy a jelen fellebbezéssel támadott

ítéletet a bíróság helyezze hatályon kívül, az elsőfokú bíróságot pedig kötelezze új eljárásra, új határozat meghozatalára. Kifejtette, hogy ugyan az elsőfokú bíróság ítéletét azzal indokolta, hogy a 2007. szeptember 9. és 2008. május 20. napja közötti időszak a perben releváns időszak, ezt azonban nem támasztotta alá kellő alapossággal. Nem vette kellő súllyal figyelembe azt a tényt, miszerint a felperesi bizonyítás azon lényeges körülményen alapult, hogy a felperes sem a dohányzó zárkában eltöltött időszakot megelőzően, sem pedig azt követően nem adott be dohányzási szándékra irányuló kérelmet. A beadott dohányzó zárkában történő elhelyezésére irányuló kérelem vonatkozásában pedig az eljárás során mindvégig következetesen állította, hogy az nem tőle származik, azon nem az ő kézjegye található. A bíróság ezért nem vette kellő súllyal figyelembe a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt mérlegelési kötelezettséget. Rámutatott arra, hogy a szakértői vélemény csupán nagy valószínűséggel állapította meg azt, hogy az aláírás felperes nevetől származik, mivel a vizsgálatra bocsátott iratok másolati jellegére tekintettel csak valószínűsítő véleményalkotás fogalmazható meg. Ezt a bíróság ettől függetlenül aggálytalannak tartotta. Hivatkozott arra is, hogy a felperestől származó aláírásminta beszerzése elmaradt, az elsőfokú bíróság a minta beszerzésére nem tartott igényt, holott meglátása szerint ez alapvető fontosságú lett volna annak érdekében, hogy az elsőfokú bíróság minden tekintetben megalapozott döntést tudjon hozni. A felperes véleménye szerint, ekként a szakértői vélemény nem bír olyan mértékű bizonyító erővel, amely alapján alkalmassá válik arra, hogy az elsőfokú bíróság teljes egészében erre támaszkodva a felperesi kérelem elutasítása mellett dönthessen, különösen azért nem, mivel a vonatkozó okirat a szakértő elé is csak másolati példányban került. Nem felel meg a valóságnak az, hogy a felperes nem sérelmezte a dohányzó személyek között való elhelyezését. A felperes írásos panaszára tekintettel, alperes ugyanis 2008. május 13. napján betegszobára helyezte át a felperest. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság nem vette számba megfelelően az eljárás során megismert bizonyítékokat, megsértette a Pp. 221. § (1) bekezdését, a bizonyítékokat nem kellően értékelte, ezáltal a bizonyítási eljárás nem volt elégséges, arra, hogy az alapján kellően megalapozott és alátámasztott döntést tudjon hozni.

Fellebbezési ellenkérelmében az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság kellő részletességgel a releváns körülményeket, bizonyítékokat figyelembe vette, azokat összességében mérlegelve állapította meg a tényállást. Felperes az eljárás során nem bizonyította, hogy őt olyan kár érte volna, amely az alperesnek felróható, jogellenes magatartással, mulasztással lenne összefüggésben. Mindezek alapján álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése eredményeként, helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperesi követelés alaptalan. Perköltség iránti igénye nem volt.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a döntéshez szükséges bizonyítást lefolytatta, és az indokolás alábbi pontosításával helytálló az arra alapított érdemi döntése is.

A felperes keresetében állította, hogy az alperes 2007. szeptembertől dohányzó zárkában helyezte el, holott ehhez nem járult hozzá. Ezzel összefüggésben felperesnek egészségi állapotában kárt okozott, amely miatt nem vagyoni kártérítésként a módosított keresetében 1.000.000 forintba tartott igényt. Az alperes védekezése abban állott, hogy dohányzó zárkában való elhelyezését 2007. augusztus 22-én felperes maga kérte. Ezzel kapcsolatosan felperes vitatta, hogy a kérelmen az ő aláírása található, ezért ennek megállapítására az elsőfokú bíróság a perbe igazságügyi írásszakértőt vezetett be, melynek megállapításait felperes aggályosnak tartotta. Az írásszakértő megállapításainak azonban nincs ügydöntő jelentősége az alábbiak miatt.

Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a Ptk. 339. § (1) bekezdés és a 349. § (1) bekezdése alapján a perben felperesre hárult annak bizonyítása, hogy az alperes a fogvatartásnak a keresetben kifogásolt szabályait felróhatóan megszegte és ezzel okozati összefüggésben nem vagyoni kára keletkezett. Helyesen utalt a 17/1999. (IX.18.) IM rendeletre is, mely füstmentes zárkák kijelölésére vonatkozó jogszabályi kötelezettséget ír elő. Mindez az 1990. évi XLII. törvény preambulumban foglalt azon követelményből fakad, hogy a törvény célja a nemdohányzók védelme a dohányzás egészségkárosító hatásaival szemben.

Következésképpen az elítélt ellenkező kérelme, hozzájárulása hiányában a nem dohányzó fogvatartottat füstmentes zárkában kell elhelyezni. A Ptk. 75. § (1) és (3) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, azonban nem sérti a személyhez fűződő jogokat az a magatartás, amelyhez a jogosult hozzájárult. Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül a 6/1996.

(VII.12.) IM rendelet 20. § rendelkezése, mely szerint az intézetbe fogadott elítéltet a közösségbe helyezés előtt egészségügyi szempontból meg kell vizsgálni, majd a 23. § értelmében a körletre kell kísérni és részére megfelelő zárkát kell kijelölni. A 34. § (1) bekezdése szerint az elítéltet megillető jogok és kötelezettségek teljesítésének rendjét házirendben kell szabályozni. A (2) bekezdés m) pontja alapján házirend tartalmazza a dohányzással kapcsolatos rendelkezéseket.

A 2007. augusztus 22-én kelt írásbeli nyilatkozat nem az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben, hanem az Á. Büntetés-végrehajtási Intézetben készült. Alperes a felperes befogadásakor készült nyilatkozatát nem csatolta, ezzel a felperes hozzájárulását a dohányzó zárkában való elhelyezéséhez a Ptk. 75. § (3) bekezdés alapján nem igazolta. Az írásszakértői bizonyítás ezért a perben irreleváns tényre irányult, így annak esetleges aggályossága sem döntő a kereset elbírálása szempontjából.

Felperes azonban a jogsértés megállapítását nem kérte, önmagában jogellenes magatartás pedig nem vagyoni kártérítési kötelezettséget nem alapoz meg. A jogellenes magatartás mellett a kártérítés további feltétele olyan oksági kapcsolatban álló nem vagyoni hátrány keletkezése, amelynek reparálása kártérítéssel orvosolható.

E körben az ítéletábrá értékelte azt, hogy bár felperes 2007. szeptembertől 2008 májusáig alperesi büntetés-végrehajtási intézetben dohányzó zárkában volt, ezt megelőzően huzamos ideig egyéb BV intézetben tartózkodott, úgyszintén nem füstmentes zárkában. Ezen időszakban olyan kérelmet írásban nem terjesztett elő, amelyben kérte volna nemdohányzó zárkában való elhelyezését. 2009. február 24-én terjesztett elő ezzel kapcsolatosan panaszt, amit február 26-án visszavont. Ugyanakkor a rendelkezésre álló adatok szerint, 2009. április 12-én abba is beleegyezett, hogy átmenetileg dohányzózárkában helyezték el. A fentiek alapján az alperes jogellenesen járt el, amikor dohányzó zárkában helyezte el a felperest, a felperes azonban ez ellen hosszabb ideig nem tiltakozott. Ezen körülmények között az adekvát okozati összefüggés kifejezetten az alperesi intézetben történő dohányzó zárkában történő elhelyezés és a felperes állított kára között még akkor sem igazolható, ha az egészségkárosodás bizonyítást nyer. Ugyanakkor a bíróság egyéb döntéseiben arra is rámutatott, hogy a dohányzás átmeneti tűrése nem lehet annyira megterhelő, ha a felperes más esetben maga is hozzájárult dohányzó zárkában való elhelyezéséhez (BDT.2010.2228.)

A fentiek alapján a Fővárosi Ítéletábrá az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében helybenhagyta.

Mivel a fellebbezés nem vezetett eredményre, a Fővárosi Ítéletábrá a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy a személyes költségmentesség kedvezményében részesülő felperes által le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. § rendelkezései alapján. Alperes perköltség iránti igényt nem terjesztett elő,

ezért a Fővárosi Ítéltábla e körben a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján a határozathozatalt mellőzte, míg a pártfogó ügyvéd munkadíjának viseléséről a Pp. 87. § (1) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2014. november 25.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Véghegy dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

Dr. Hegedűs Mária s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
Utasi Ferencné
írnok